

ВИНОГРАДОВ Віктор Володимирович (Виноградов Виктор Владимирович; 31. 12. 1894(12. 01. 1895), м. Зарайськ, нині Моск. обл. — 04. 10. 1969, Москва) — російський мовознавець. Академік АН СРСР (1946). Іноз. чл. багатьох зарубіж. академій. Закін. Петроград. істор.-філол. та археол. інститути (1918). Відтоді працював у Ленінгр. університеті: 1920–29 — проф.; від 1930 — у Моск. університеті: завідувач кафедри російської мови (від 1945), декан філол. ф-ту. 1934 був заарешт. у справі «Славистів». 1934–36 та 1941–43 був на засланні. У системі АН СРСР: чл. Президії (від 1950), академік-секр. відділ. літ-ри і мови (1950–63), дир. Інституту мовознавства (1950– 54), Інституту російської мови

(1958–68). Його праця «Русский язык. Грамматическое учение о слове» (Москва, 1947; Сталін. премія, 1951) витримала кільканадцять перевидань. Розробив основи вивчення фразеол. одиниць та їх класифікацію. Досліджував заг. питання лексикографії, стилістики, поетики, теорії худож. мови; мову і стиль творів М. Гоголя, О. Пушкіна, М. Лермонтова, Л. Толстого, Ф. Достоєвського, М. Горького та ін.; проблеми еволюції крит. реалізму в рос. літ-рі. У низці праць використовував укр. матеріал, розробляв питання взаємодії рос., укр. та білорус. мов у різні періоди їх розвитку («Из истории русской литературной лексики: К вопросу об исторических связях русского, украинского и белорусского языков» // «Докл. и сообщения филол. ф-та Моск. университета», 1947, вып. 3; «О языке ранней прозы Гоголя» // «Мат. и исследования по истории рус. лит. языка», т. 2, Москва; Ленинград, 1951 та ін.). Кер. автор. колективу з підготовки академ. видання «Грамматика русского языка: В 2 т.» (Москва, 1952– 54). Створив відому наук. школу граматистів.

Основні твори

Избранные труды. Т. 1–2. Москва, 1975–76.

Рекомендована література

1. Іванчакова Є. Акад. Віктор Володимирович Виноградов (до 80-річчя з дня народження) // Мовознавство. 1975. № 1.

М. Г. Железняк

Бібліографічний опис:

Виноградов Віктор Володимирович / М. Г. Железняк // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-34056>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).